



3 Nisan 2020

Lanzarote Komitesi Başkanı ve Başkan Yardımcılarının, COVID-19 salgını sürecinde çocukların cinsel sömürüye ve istismara karşı korunmalarına yönelik tedbirlerin güçlendirilmesine ilişkin açıklaması

COVID-19 virüsünün yayılımını yavaşlatmak ve sağlık sistemlerimizin bu benzeri görülmemiş salgınla başa çıkabilmesini sağlamak, Avrupa Konseyi üye ülkelerinin birçoğu için öncelik hâline gelmiş ve çok sayıda ülke, katı kısıtlama tedbirlerine başvurmuştur. Çocukların büyük çoğunluğu için, bu kısıtlamalar, güvenli bir ortamda korunma altına alınmaları anlamına gelmektedir. Bununla birlikte, söz konusu kısıtlamalar, çok sayıda kız ve erkek çocuğu için cinsel istismar ve sömürü de dâhil olmak üzere şiddete karşı daha savunmasız kalmalarıyla sonuçlanabilmektedir. Bu nedenle, COVID-19 kriz yönetimi önlemlerinin etkisini değerlendirmek ve çocuk koruma sistemleri tarafından yapılan müdahaleleri yeni duruma uyarlamak son derece önemlidir. Çocukların Cinsel Sömürüye ve Cinsel İstismara karşı Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi ([Lanzarote Sözleşmesi](#)) hükümleri her zamanki gibi geçerliliğini korumaktadır ve uygulanmalıdır.

Bu Sözleşme uyarınca, tüm Taraf Devletler, tüm çocukları korumak ve her zaman ve her yerde cinsel istismar ve sömürüyü önleyerek buna müdahale etmekle yükümlüdür; bu Sözleşmenin uygulanmasını takip eden Komite Başkan ve Başkan Yardımcıları ([Lanzarote Komitesi](#)) sıfatımızla, Taraf Devletleri, sözleşme uyarınca çocuk haklarını korumaya devam etmeye çağırıyoruz.

Sokağa çıkma kısıtlamaları ve kapatma tedbirleri uygulayan ülkelerin sayısının giderek artmasıyla birlikte, başta zihinsel veya fiziksel engelleri nedeniyle veya bakıma muhtaç olmaları nedeniyle savunmasız durumda olan çocuklar olmak üzere birçok çocuğun, hem evde hem de ev dışındaki bakım ortamlarında, geçici mülteci kamplarında veya özgürlüklerinden yoksun bırakıldıkları tesislerde, istismarcıları ile hapsolmuş durumda kalması trajik bir gerçektir. Taraf Devletler, tüm çocuklara yönelik kısıtlayıcı tedbirlerin güvenli ortamlarda gerçekleştirilmesini sağlamalıdır.

Ayrıca, kısıtlayıcı tedbirlerin bir sonucu olarak, çocuklar, arkadaşlarıyla temas hâlinde kalmak, duygularını ifade etmek, çalışmak ve dikkatlerini dağıtmak için çevrimiçi ve sosyal medyaya giderek daha fazla bağımlı hâle gelmektedirler. [EUROPOL](#) tarafından da vurgulandığı gibi, cinsel istismarcılar bu durumdan yararlanmaktadır; bilgi ve iletişim teknolojilerinin sağladığı kolaylıklar sayesinde, giderek daha fazla sayıda çocuğun bu tuzağa düşmesi ve cinsel şantaj, siber zorbalık veya diğer cinsel istismar mağduru olması olasıdır. Bu gibi çevrimiçi risklerin artış gösterdiği konusunda da farkındalığın artırılması, kritik önem taşımaktadır.

[Çocuklara Yönelik Şiddete Son Küresel Ortaklığı](#) ve [UNICEF](#) tarafından İnsani Yardımlarda Çocuk Koruma İttifakındaki ortakları ile birlikte yakın zamanda vurgulandığı gibi, **cinsel sömürü ve istismarın önlenmesi ve endişelerin güvenli bir şekilde rapor edilmesi, tüm COVID-19 önleme ve kontrol tedbirlerinin ayrılmaz bir parçası olmalıdır.**

Lanzarote Sözleşmesi'ne Taraf tüm Devletlere, çocukların cinsel şiddete karşı korunma hakları ve bu hedefe ulaşmak için yürürlükte olan hizmetler ve tedbirler konusunda bilgi sahibi olmalarını sağlamaları çağrısında bulunuyoruz. Çocuklara yönelik cinsel sömürü ve cinsel istismarın önlenmesi ve bununla mücadele edilmesinin yanı sıra cinsel şiddet mağdurlarına gereken özenin gösterilmesi bakımından her bireyin kendisine düşen görevi yerine getirmeye devam edebilmesi için, durumu düzenli olarak gözden geçirmek, ihtiyaçları değerlendirmek ve önlemleri adapte etmek amacıyla ulusal, bölgesel ve yerel makamlar arasında sürekli bir diyalogun yanı sıra sivil toplum ve özel sektör ile işbirliği tesis edilmesi gereklidir.

Kısıtlayıcı tedbirlerin yoğunlaştırılması, çocukları yüksek bir istismar, ihmal, sömürü ve şiddet riskiyle karşı karşıya bıraktığından, yardım hatlarının hem çocuklar hem de genel olarak kamu tarafından bilinmesi ve çevrimiçi platformlar da dâhil olmak üzere günün her saatinde bunlara ulaşılabilmesi son derece önemlidir. COVID-19 salgını da bu hizmetlerin giderek artan taleplere yanıt verme kapasitesini etkilediğinden, Taraf Devletler, hiçbir yardım çağrısının cevapsız kalmamasını sağlamak üzere yeterli insan kaynağına ve donanıma sahip olduklarından emin olmalıdır.

Çocukları, hâlen erişim hakkına sahip oldukları, hem fiziksel hem de psikolojik yardım ve destek hizmetleri konusunda çocuk dostu bir şekilde bilgilendiren farkındalık girişimlerine de tekrar dikkat çekilmelidir. Bu, çevrimiçi kampanyalar başlatarak, çocuklara yönelik cinsel sömürüyü ve cinsel istismarı önlemek amaçlı mevcut bilinçlendirme materyallerini ulusal düzeyde dağıtarak ve Taraf Devletlerde hâlihazırda mevcut olan yardım hatlarına dikkat çekerek yapılabilir.

Çocuklarla kapalı kalmış durumda olan ebeveynlere ve bakıcılara, bu kriz durumu sırasında kendi duyguları ve davranışlarıyla baş etmeleri konusunda destek verilmelidir. Ayrıca, çevrimiçi istismar da dâhil olmak üzere çocuklarının cinsel istismarını önleyebilmeleri ve buna müdahale edebilmeleri için yetkin bir hâle getirilmelidirler. İletişim çabaları, yetişkinlerin kendi çocuklarını korumak için alabilecekleri önlemler konusunda farkındalık yaratmayı amaçlamalıdır. Kısıtlayıcı tedbirler ayrıca, aile üyeleri arasında bağları güçlendirmek ve daha fazla güven tesis etmek için bir fırsattır.

Avrupa Konseyi, kullanılabilecek bir dizi bilinçlendirme materyali geliştirmiştir ve bu materyallere, şu web sayfasından birçok dilde ulaşılabilir:

<https://www.coe.int/en/web/children/covid-19>.

Bazı ulusal yönetimlerin ve sivil toplum aktörlerinin, bu salgının çocuklara yönelik cinsel şiddeti sona erdirmenin önüne çıkardığı bazı zorluklara müdahale etmekte zorlandığının farkındayız. Lanzarote Komitesindeki tüm üyelerin ve gözlemcilerin, sergiledikleri çabalara devam etmesini ve birbirimizden ders almak ve çocuklara yönelik cinsel şiddeti sona erdirmeye konusundaki ortak kapasitemizi güçlendirmemize imkân tanımak amacıyla yapılan girişimleri lanzarote.committee@coe.int adresinden bizimle paylaşmalarını şiddetle tavsiye ediyoruz. Avrupa Konseyi, Koronavirüs ve çocuklara yönelik web sayfasını, Avrupa'dan ve diğer ülkelerden gelen dersler ve tavsiyelerle düzenli olarak güncelleyecektir.

COVID-19 salgınıyla mücadele ederken, çocuklara yönelik şiddetin, milyonlarca mağdur yaratan başka bir salgın olduğunu unutmamalıyız. İkişile de birlikte mücadele edelim.

George Nikolaidis
Lanzarote Komitesi Başkanı

Christel De Craim
Lanzarote Komitesi Başkan Yardımcısı